

اثر سطوح مختلف آردی میوه سیب بر توزیع فرکانس‌های طبیعی

هادی شریفی^۱، وحید رستم پور^۲، اسعد مدرس مطلق^۳

دانشجوی دکتری مهندسی مکانیک بیوسیستم، دانشگاه ارومیه؛ h.sharifi@urmia.ac.ir
استادیار گروه مهندسی مکانیک بیوسیستم، دانشگاه ارومیه؛ v.rostampour@urmia.ac.ir
دانشیار گروه مهندسی مکانیک بیوسیستم، دانشگاه ارومیه؛ a.modarres@urmia.ac.ir

چکیده

آردی شدن سیب یک شاخص کیفی نامطلوب بوده و از ظاهر میوه قابل شناسایی نیست. در تحقیق حاضر اثر سطوح مختلف آردی میوه سیب رقم رد دلشیز بر توزیع فرکانس‌های طبیعی آن مورد ارزیابی قرار گرفت. از استاندارد FAIR برای تهیه نمونه‌های نیمه آردی و آردی کامل استفاده شد. از آزمون مودال چکش برای استخراج فرکانس‌های طبیعی نمونه‌ها استفاده گردید. نتایج نشان داد هر چه قدر که میوه‌ها به سمت آردی شدن پیش می‌روند درصد بیشتری از فرکانس‌های طبیعی میوه در بازه فرکانسی ۸۰۰ تا ۱۰۰۰ هرتز قرار می‌گیرد. چنانکه طبق نتایج بدست آمده ۱۰/۲۵٪ فرکانس‌های طبیعی میوه‌های سالم، ۳۸/۵۰٪ فرکانس‌های طبیعی میوه‌های نیمه آردی و ۵۳/۷۵٪ فرکانس‌های طبیعی میوه‌های آردی کامل در این بازه فرکانسی (۸۰۰ تا ۱۰۰۰ هرتز) قرار داشتند.

کلمات کلیدی: آردی، تست مودال، فرکانس طبیعی

The effect of different levels of apple fruit mealiness on natural frequency distributions

Hadi sharifi¹, vahid.rostampour², Asad Modarres Motlagh³

¹PhD student of Mechanical Biosystem Engineering, Urmia University, h.sharifi@urmia.ac.ir

²Assistant Professor, Department of Mechanical Biosystem Engineering, Urmia University, v.rostampour@urmia.ac.ir

³Associate Professor, Department of Mechanical Biosystem Engineering, Urmia university, a.modarres@urmia.ac.ir

ABSTRACT

Apple mealiness is a poor quality index that is not recognizable from the appearance of the fruit. In the present research, the effect of different levels of apple fruit mealiness on natural frequency distributions was evaluated. The FAIR standard was used to prepare semi-mealiness and mealiness samples. A modal hammer test was used to extract the natural frequencies of the samples. The results showed that with fruits mealiness, more percentage of the natural frequencies of the fruit placed in the range of 800 to 1000 Hz. As according to the results, 10.25% natural frequencies of healthy fruits, 38.38% of natural frequencies of semi-mealiness fruits and 53.75% of natural frequencies of mealiness fruits were in this frequency range (800-1000 Hz).

Keywords: Mealiness, Modal Test, Natural Frequency

بافت عبارت است از ثبات ساختاری میوه که توسط اتصال سلول‌ها از طریق لایه میانی ایجاد می‌شود. زمانی که بافت گیاهی با لایه میانی مستحکم تحت اعمال نیرو قرار گیرد، پارگی دیواره سلولی اتفاق افتاده و در نتیجه آن محتویات داخل سلول آزاد شده و حس خوبی را برای مصرف کننده ایجاد می‌کند. زمانی که استحکام لایه میانی در اثر هیدرولیز شدن پکتین کاهش پیدا کند، شکست در لایه میانی ایجاد شده و سلول‌ها بدون آنکه پاره شوند از یکدیگر جدا خواهند شد. بنابراین حس خشک و نرم بودن میوه به مصرف کننده دست می‌دهد چنین حالتی را آردی شدن می‌نامند (Barreiro et al., 1998). از این رو محققین همواره به دنبال توسعه روش‌های غیر مخرب برای اندازه‌گیری و سنجش پارامترهای کیفی میوه سیب و از جمله ویژگی کیفی میزان آردی بودن آن بوده‌اند. مانند روش ضربه (Arana, Jarén, & Arazuri et al., 2004). طیفسنجی مادون قرمز (Mehinagic et al., 2003) ترکیب آزمون ضربه و طیفسنجی مادون قرمز (Ortiz, Barreiro, Correa, Riquelme, & Ruiz-Altisent, et al 2001). روش فراصوتی، تکنیک MRI (Barreiro, Ruiz-Cabello, Fernández-Valle, Ortiz, & Ruiz-Altisent, 1999)، تکنیک طیف سنجی پراکنش ثابت زمان (Valero et al., 2005) تکنیک تصویربرداری پس پراکنش فراطیفی (Lu et al., 2010 Huang) و تکنیک تصویربرداری بایواسپکل (Arefi et al., 2015). برخی از روش‌های اشاره شده موفقیت چندانی را کسب نکرده‌اند و برخی از روش‌ها مانند تکنیک بایواسپکل دارای هزینه اجرایی بالایی هستند.

تکنیک آنالیز مودال یکی از تکنیک‌های مکانیکی می باشد که اخیراً در بحث کیفیت سنجی محصولات کشاورزی مورد توجه قرار گرفته است. برخلاف تئوری کلاسیک ارتعاشات که عمدتاً پاسخ یک سیستم دینامیکی را مدنظر قرار می‌دهد، در آنالیز مودال خواص ذاتی سیستم یا ماده شامل فرکانس‌های طبیعی، شکل مودها و ضرایب میرایی مورد توجه قرار می‌گیرد (Jimin, et al., 2000). از این تکنیک اخیراً برای مطالعه اثر شکل گلابی بر روی فرکانس‌های طبیعی آن (Jancsok et al., 2001)، برای مطالعه فرکانس‌های طبیعی تخم مرغ (Coucke et al., 2003) و برای پیش بینی میزان همگن بودن بافت میوه سیب (Hou et al., 2017) استفاده شده است. از این رو در این تحقیق تلاش شد تا کارایی تکنیک آنالیز مودهای ارتعاشی میوه سیب در تشخیص میزان آردی شدن آن، مورد ارزیابی قرار گیرد. این تکنیک در صورت موفقیت می‌تواند روش بسیار سریع و ارزان قیمتی را برای تشخیص کیفیت میوه سیب و انجام فرآیند سورتینگ نسبت به روش‌های قبلی ارائه شده، در اختیار صنعت سورتینگ قرار دهد.

۲- مواد و روش‌ها

در این تحقیق به دلیل اینکه سیب رقم ردلیشس دارای سطح زیر کشت بیشتری در ایران و جهان می‌باشد و همچنین این نوع سیب نسبت به سایر ارقام در معرض آردی شدن بیشتری قرار دارد، از سیب رقم رد دلشس استفاده شد. برداشت میوه‌های سیب از یکی از باغ‌های شهرستان میاندوآب انجام شد. نمونه‌ها از لحاظ ظاهری بررسی گردید تا عاری از هرگونه ضایعه ناشی از بیماری باشند. آردی شدن سیب به عوامل مختلفی بستگی دارد. بنابر این لازم است تعدادی از سیب‌ها تحت شرایط دمایی نسبتاً بالا قرار گیرند تا فرآیند پیری و در نتیجه آردی شدن سیب‌ها تسریع شود. شناخته شده‌ترین استاندارد جهت ایجاد سیب‌های آردی، استاندارد FAIR است (FAIR, et al., 1998). بر طبق این استاندارد سیب‌های آردی و نیمه آردی به شرح ذیل ایجاد شدند:

وضعیت نیمه آردی: برای در دست داشتن نمونه‌های نیمه آردی ابتدا سیب‌ها به مدت ۱۶ روز تحت شرایط دمایی ۳ درجه سلسیوس و رطوبت نسبی ۹۵ درصد قرار گرفتند و سپس به محیطی با شرایط دمایی بالا (۲۰ درجه سلسیوس) و رطوبت نسبی ۹۵ درصد منتقل شده و به مدت ۱۰ روز نگهداری شدند.

وضعیت آردی: برای به دست آوردن نمونه‌های آردی، سیب‌ها تحت شرایط رطوبتی و دمایی بالا (۲۰ درجه سلسیوس و رطوبت نسبی ۹۵ درصد) به مدت ۲۶ روز نگهداری شدند.

در هر آزمون مودال سه مؤلفه اصلی وجود دارد که به ترتیب عبارتند از سامانه تحریک، حسگرهای ثبت پاسخ و تحلیلگر مودال. امروزه برای تحریک سازه‌ها از دو روش با سازوکار کاملاً متفاوت استفاده می‌شود. رویکرد اول استفاده از چکش ضربه و رویکرد دوم استفاده از لرزاننده الکترو دینامیکی است. از سوی دیگر برای اندازه‌گیری پاسخ سازه به تحریک اعمال شده، از حسگرها پیزوالکتریک شتاب یا به اختصار شتاب سنج استفاده می‌شود. در این تحقیق نیز برای انجام آزمون مودال تجربی روی نمونه‌ها، از آنالایزر ABPVibroRack 1000 مجهز به شتاب سنج نوع AP2037-100 جهت اندازه‌گیری ارتعاشات و چکش مودال GlobalTest AU-02 برای اعمال و اندازه‌گیری نیروی اعمالی روی نمونه‌ها استفاده شد. تصاویر آنالایزر، شتاب سنج و چکش آزمون مودال در شکل ۱ نشان داده شده است. از نرم‌افزار Icats برای تحلیل توابع پاسخ فرکانسی استفاده

شد. بعد از انجام آنالیز مودال روی هر یک از نمونه‌ها (۵۰ نمونه برای هر وضعیت)، با آزمون مخرب پنج صحت سه وضعیت تازه بودن، نیمه‌آردی و آردی بودن میوه‌ها بررسی شد تا اطمینان حاصل شود که نتایج بدست آمده قابل استنتاج می‌باشند.

دستگاه آنالیز ارتعاش

چکش مودال

سنسور شتاب سنج

Figure 1. Modal Test Setup.

شکل ۱ - تجهیزات آزمون مودال

۳- نتایج و بحث

در جدول ۱ مقادیر فرکانس‌های طبیعی (w) مربوط به یک نمونه از هر تیمار لیست شده است. چنان‌که در جدول ۲ مشاهده می‌گردد، هرچقدر که سیب‌ها آردی‌تر می‌گردند، پراکندگی این فرکانس‌ها از نظر کشیدگی به سمت چپ و راست نمودارهای پاسخ فرکانسی، وضعیت خاصی را پیدا می‌کنند. بنابراین نحوه پراکندگی این فرکانس‌ها در بازه ۱۰۰ تا ۱۰۰۰ هرتز مورد بحث و ارزیابی آماری قرار گرفت.

یازدهمین کنگره ملی مهندسی مکانیک بیوسیستم و مکانیزاسیون ایران

جدول ۳۱- فرکانس طبیعی مودهای مختلف
Table 1. Natural frequency of different modes

شماره مود	وضعیت میوه					
	سالم		نیمه آردی		آردی کامل	
	فرکانس طبیعی (Hz)	نسبت میرایی (%)	فرکانس طبیعی (Hz)	نسبت میرایی (%)	فرکانس طبیعی (Hz)	نسبت میرایی (%)
۱	۳۷۶	۲/۷۷	۲۸۹	۳/۸۴	۱۹۴	۶/۵۰
۲	۵۱۲	۱/۳۲	۴۲۱	۰/۲۴	۲۷۶	۴/۰۸
۳	۶۰۳	۰/۹۵	۵۲۰	۱/۲۶	۳۹۲	۲/۱۹
۴	۶۹۹	۰/۵۲	۵۴۶	۲/۷۱	۴۹۸	۱/۸۸
۵	۸۰۲	۰/۹۱	۶۱۴	۱/۵۹	۵۶۱	۱/۷۱
۶			۶۳۰	۱/۸۵	۵۹۹	۱/۳۲
۷			۶۳۴	۲/۲۴	۷۰۵	۱/۳۲
۸			۸۴۶	۰/۴۳	۷۱۱	۰/۶۱
۹			۸۶۹	۰/۴۴	۷۱۹	۱/۲۹
۱۰			۹۵۵	۰/۰۶	۷۴۹	۱/۰۴
۱۱			۹۷۲	۰/۳۲	۷۵۶	۰/۲۹
۱۲					۸۱۳	۰/۴۷
۱۳					۸۲۰	۱/۱۹
۱۴					۸۳۰	۰/۵۶
۱۵					۸۳۷	۰/۵۳
۱۶					۸۴۴	۰/۶۷
۱۷					۸۵۰	۰/۷۷
۱۸					۸۵۶	۰/۸۴
۱۹					۸۶۷	۰/۳۷
۲۰					۸۸۴	۰/۴۰
۲۱					۹۲۰	۰/۲۳
۲۲					۹۳۳	۰/۱۶
۲۳					۹۵۵	۰/۲۸
۲۴					۹۶۷	۰/۱۷
۲۵					۹۸۵	۰/۲۶

۳-۱- پراکندگی یا توزیع فرکانس‌های طبیعی (مودهای ارتعاشی) میوه

با توجه به جدول ۱ به‌منظور رسیدن به نتایج مطلوب، توزیع فرکانس‌های طبیعی در سه بازه ۱۰۰ تا ۵۰۰ هرتز، ۵۰۰ تا ۸۰۰ هرتز و ۸۰۰ تا ۱۰۰۰ هرتز مورد توجه و بررسی قرار گرفت. جدول ۲ مقدار میانگین درصد فرکانس‌های طبیعی سه تیمار مورد مقایسه را در بازه ۱۰۰ تا ۵۰۰ هرتز نشان می‌دهد. چنانکه در این جدول مشاهده می‌گردد حدود ۳۰٪ فرکانس‌های طبیعی میوه‌های سالم، ۸٪ فرکانس‌های طبیعی میوه‌های نیمه آردی و ۱۶٪ فرکانس‌های طبیعی میوه‌های آردی کامل در بازه ۱۰۰ تا ۵۰۰ هرتز قرار گرفته است. همچنین مقایسه میانگین‌ها نشان داد که

یازدهمین کنگره ملی مهندسی مکانیک بیوسیستم و مکانیزاسیون ایران

فقط میوه‌های سالم از نظر درصد فرکانس‌های طبیعی قرار گرفته در بازه ۱۰۰ تا ۵۰۰ هرتز دارای اختلاف معنی‌دار آماری (در سطح احتمال ۰/۵) با نمونه‌های نیمه آردی و آردی کامل هستند و درصد تعداد فرکانس‌های طبیعی میوه‌های نیمه آردی و آردی کامل در این بازه، دارای اختلاف معنی‌دار آماری با یکدیگر نمی‌باشند. می‌دانیم که اگر این مقایسه صرفاً از نظر تعداد فرکانس‌های طبیعی قرار گرفته در این بازه (۱۰۰ تا ۵۰۰ هرتز) انجام بگیرد، میوه‌های آردی کامل و نیمه آردی، تعداد فرکانس‌های طبیعی بیشتری نسبت به میوه‌های سالم، در این بازه خواهند داشت. چرا که با آردی‌تر شدن و نرم‌تر شدن بافت میوه، مقدار فرکانس‌های طبیعی مربوط به موده‌های ارتعاشی اول، دوم، سوم و چهارم کاهش می‌یابد، پس این اختلاف به دلیل تفاوت در تعداد کل فرکانس‌های طبیعی سه تیمار مورد مقایسه است.

جدول ۲- میانگین درصد فرکانس‌های طبیعی قرار گرفته در بازه ۱۰۰ تا ۵۰۰ هرتز

Table 2 . Average percentage of natural frequencies ranging from 100 to 500 Hz

وضعیت میوه	انحراف معیار \pm میانگین درصد فرکانس‌ها طبیعی
سالم	$29/50 \pm 4/5^a$
نیمه آردی	$8/12 \pm 1/03^b$
آردی کامل	$16/25 \pm 2/32^b$

حرف غیرمشترک، به مفهوم اختلاف معنی‌دار در سطح احتمال ۰/۵ است

در جدول ۳ مقدار میانگین درصد فرکانس‌های طبیعی (موده‌های ارتعاشی) قرار گرفته در بازه ۵۰۰ تا ۸۰۰ هرتز، در سه تیمار مورد مقایسه نشان داده شده است. چنان‌که در این جدول مشاهده می‌گردد ۶۰٪ فرکانس‌های طبیعی میوه‌های سالم، ۵۳٪ فرکانس‌های طبیعی میوه‌های نیمه آردی و ۲۹٪ فرکانس‌های طبیعی میوه‌های آردی کامل در این بازه فرکانسی (۵۰۰ تا ۸۰۰ هرتز) قرار دارند و اختلاف معنی‌دار آماری بین درصد فرکانس‌های طبیعی میوه‌های سالم و نیمه آردی وجود ندارد. ولی درصد فرکانس‌های طبیعی سیب‌های آردی کامل به‌صورت معنی‌داری (در سطح احتمال ۰/۵) کمتر از سیب‌های سالم و نیمه آردی است.

جدول ۳- میانگین درصد فرکانس‌های طبیعی قرار گرفته در بازه ۵۰۰ تا ۸۰۰ هرتز

Table 3. Average percentage of natural frequencies ranging from 500 to 800 Hz

وضعیت میوه	انحراف معیار \pm میانگین درصد فرکانس‌ها طبیعی
سالم	60.7 ± 7.1^a
نیمه آردی	53 ± 1.73^a
آردی کامل	29 ± 2.19^b

حرف غیرمشترک، به مفهوم اختلاف معنی‌دار در سطح احتمال ۰/۵ است

در جدول ۴ مقدار میانگین درصد فرکانس‌های طبیعی قرار گرفته در بازه ۸۰۰ تا ۱۰۰۰ هرتز برای سه تیمار مورد مقایسه نشان داده شده است. چنان‌که در این جدول مشاهده می‌گردد ۱۰/۲۵٪ فرکانس‌های طبیعی میوه‌های سالم، ۳۸/۵۰٪ فرکانس‌های طبیعی میوه‌های نیمه آردی و ۵۳/۷۵٪ فرکانس‌های طبیعی میوه‌های آردی کامل در این بازه فرکانسی (۸۰۰ تا ۱۰۰۰ هرتز) قرار دارند و هر سه تیمار سالم، نیمه آردی و آردی کامل از نظر درصد فرکانس‌های طبیعی قرار گرفته در این بازه، دارای اختلاف معنی‌دار آماری در سطح احتمال ۰/۵ می‌باشند. بنابراین مقایسه درصد فرکانسی نمونه‌ها در بازه ۸۰۰ تا ۱۰۰۰ هرتز می‌تواند به‌عنوان یک معیار برای جداسازی سیب‌های سالم از سیب‌های نیمه آردی و آردی

یازدهمین کنگره ملی مهندسی مکانیک بیوسیستم و مکانیزاسیون ایران

کامل مورد استفاده قرار بگیرد. هر چه قدر که میوه‌ها به سمت آردی شدن پیش می‌روند درصد بیشتری از فرکانس‌های طبیعی به دست آمده از آزمون مودال میوه در بازه فرکانسی ۸۰۰ تا ۱۰۰۰ هرتز قرار می‌گیرد. چراکه به علت محتوای انرژی پایین فرکانس‌های بالاتر، در میوه‌های آردی‌تر این فرکانس‌ها بیشتر تحریک می‌گردند

جدول ۴- میانگین درصد فرکانس‌های طبیعی قرارگرفته در بازه ۸۰۰ تا ۱۰۰۰ هرتز

Table 5. Average percentage of natural frequencies ranging from 800 to 1000 Hz

وضعیت میوه	انحراف معیار \pm میانگین درصد فرکانس‌ها طبیعی
سالم	$10/25 \pm 1/71^a$
نیمه آردی	$38/50 \pm 1/73^b$
آردی کامل	$53/75 \pm 2/69^c$

حرف غیرمشترک، به مفهوم اختلاف معنی‌دار در سطح احتمال ۵٪ است

۴- نتیجه‌گیری

در این تحقیق اثر پدیده آردی شدن بر روی توزیع فرکانس‌های طبیعی میوه سیب مورد بررسی قرار گرفت و مشاهده گردید که هر سه تیمار سالم، نیمه آردی و آردی کامل از نظر درصد فرکانس‌های طبیعی قرارگرفته در بازه ۸۰۰ تا ۱۰۰۰ هرتز، دارای اختلاف معنی‌دار آماری در سطح احتمال ۵٪ می‌باشند. پس مقایسه درصد فرکانسی نمونه‌ها در بازه ۸۰۰ تا ۱۰۰۰ هرتز می‌تواند به‌عنوان یک معیار برای جداسازی سیب‌های سالم از سیب‌های نیمه آردی و آردی کامل مورد استفاده قرار بگیرد.

مراجع

Arana, I., Jarén, C., & Aráuzuri, S. (2004). Apple mealiness detection by non-destructive mechanical impact. *Journal of Food Engineering*, 62(4), 399-408 .

Arefi, A., Moghaddam, P. A., Mollazade, K., Hassanpour, A., Valero, C., & Gowen, A. (2015). Mealiness Detection in Agricultural Crops: Destructive and Nondestructive Tests: A Review. *Comprehensive Reviews in Food Science and Food Safety*, 14(5), 657-680 .

Barreiro, P., Ortiz, C., RUIZ-ALTISENT, M., Schotte, S., Andani, Z., Wakeling, I., & Beyt, P. (1998). Comparison between sensory and instrumental measurements for mealiness assessment in apples. A collaborative test. *Journal of Texture Studies*, 29(5), 509-525

Barreiro, P., Ruiz-Cabello, J., Fernández-Valle, M., Ortiz, C., & Ruiz-Altisent, M. (1999). Mealiness assessment in apples using MRI techniques. *Magnetic Resonance Imaging*, 17(2), 275-281

Coucke, P., De Ketelaere, B., De Baerdemaeker, J. (2003). Experimental analysis of the dynamic, mechanical behavior of a chicken egg. *Journal of Sound and Vibration*, 266, 711-721.

Hou, J., Sun, Y., Chen, F., Wang, L. (2017). Application of Natural Frequencies for Prediction of Apple Texture Based on Partial Least Squares Regression. *International Journal of Food Engineering*. DOI: <https://doi.org/10.1515/ijfe-2016-0390>

Huang, M., & Lu, R. (2010). Apple mealiness detection using hyperspectral scattering technique.

یازدهمین کنگره ملی مهندسی مکانیک بیوسیستم و مکانیزاسیون ایران

Postharvest biology and technology, 58(3), 168-175

Jancsok, T., Luc Clijmans, a., Bart, M., Nicolai, b. (2001). Investigation of the effect of shape on the acoustic response of 'conference' pears by finite element modeling. *Postharvest Biology and Technology*. 23, 1–12.

Jimin, H. (2000). *Modal Analysis*. New York: Academic Press .

Mehinagic, E., Royer, G., Bertrand, D., Symoneaux, R., Laurens, F., & Jourjon, F. (2003). Relationship between sensory analysis, penetrometry and visible-NIR spectroscopy of apples belonging to different cultivars. *Food quality and preference*, 14(5), 473-484 .

Ortíz, C., Barreiro, P., Correa, E., Riquelme, F., & Ruiz-Altisent, M. (2001). PH—postharvest technology: non-destructive identification of woolly peaches using impact response and nearinfrared spectroscopy. *Journal of agricultural engineering research*, 78(3), 281-289 .

Valero, C., Barreiro, P., RUIZ-ALTISENT, M., Cubeddu, R., Pifferi, A., Taroni, P. . . . Dover, C. (2005). Mealiness detection in apples using time resolved reflectance spectroscopy. *Journal of Texture Studies*, 36(4), 439-458.

Langenakens, J. J., Vandewalle, X., & De Baerdemaeker, J. (1997). Influence of global shape and internal structure of tomatoes on the resonant frequency. *Journal of agricultural engineering research*, 66(1), 41-49 .